

Korošec.

Gospodarski in političen list za koroške Slovence.

Izhaja vsako drugo soboto

v Kranju (tiska Iv. Pr. Lampret; izdaja konsorcij „Gorenjca“; odgovorni urednik Iv. Pr. Lampret).

Velja za celo leto 4 K in se plačujejo naročnina in inserati naprej. Vsi rokopisi, pisma in druge pošiljke naj se pošiljajo na uredništvo in upravnništvo „Korošca“ v Kranju. Rokopisi se ne vračajo. Za oglase se plačuje za enostopno petletno vrsto za enkrat 12 v, za dvakrat 18 v, za trikrat 24 v, za večkrat po dogovoru.

Posamezne številke stanejo 10 vln.

Štev. 13.

V Celovcu, v soboto, dne 29. maja 1909.

Leto II.

Štiridesetletnica naše državne šolske postave.

I.

V več krajih naše ljube domovine se je praznovala štiridesetletnica, odkar je leta 1869. meseca majnika izšla postava, s katero so se uredile naše šolske razmere. Ta postava je jako obsežna in je podlaga vsem drugim deželnim zakonom. Od najvažnejše določbe, da mora vsak otrok v šolo in da se mora povsod napraviti šole, kjer se v okolišju ene ure in povprečno skozi pet let dobi več kakor 40, oziroma po koroški postavi najmanj 40 otrok, začne pa do tiste določbe, kjer se urejuje način, kako se mora poučevati, kaj se mora poučevati in kdo sme poučevati, je bila in je še ta postava velike važnosti za napredek narodov.

Da se nas prav razume, pripomnimo takoj, da nikakor ne trdimo, da bi bila ta šolska postava v vseh svojih določbah dobra za vse otroke. 40 let je stara, marsikatera razmera so se spremenile, marsikatera misel in marsikatero mnenje, katero so imeli tisti, ki so šolsko postavo zlagali, se ni uresničilo. Gotovo je, da je dandanes ta šolska postava potrebna skozinskoz ponovitve in izboljšanja. Toda te ponovitve in takega izboljšanja so potrebne pri nas v Avstriji skoro vse postave. Pomislimo samo kazenski zakon, ki je tako neusmiljen in zastarel, da ga menda nikjer v nobeni državi ni enakega, ali pa tudi na marsikateri določbe občnega državlanskega zakona, ki so dandanes tudi že zastarele.

Nekaj pa je v tej šolski postavi, kar ne smemo pozabiti, in to je okolnost, da se da vsem otrokom priliko učiti se in napredovati v tistih predmetih, ki jih najbolj potrebuje za življenje. Vsak otrok mora v šolo vsaj v navadnih razmerah, in vsakemu otroku je dana vsaj po postavi prilika, da se za svoje življenje nauči marsikaj koristnega in potrebnega. Urejeno je, da pouk ni več slučajen samo od časa do časa, ampak da se pouk nadaljuje redno v gotovem času in po gotovih urah. Skrbi se zato, da tisti, ki poučujejo, največ gg. učitelji in učiteljice, dobijo v posebnih šolah pouk, kako naj se otroka

uči in kako se ga ima kar najbolje pripraviti na pot v življenje.

Za najvažnejše podlage te postave je torej tudi slovenski narod hvaležen tistim, ki so jo napravili, in zaradi tega čutimo dolžnost, da se tudi mi spominjamo te postave. Seveda se je dosedaj ta postava posebno na Koroškem skoraj povsod večkrat zlorabljala v ta namen, da so nekateri učitelji — sedaj imamo tudi že pridne izjeme — sovražni slovenskemu narodu in podkupljeni od nasprotnikov, šolo izrabljali zato, da so, ne glede na to, da se otroci kaj naučijo ali nič ne naučijo, skušali delovati samo v političnem smislu za nemško nadvlado in moč, ter zato, da bi iz slovenskih otrok napravili sčasoma Nemce in s takimi otroki vplivali tudi na starše. Zaraditega so taki učitelji, kjer so le mogli, grdili slovenski jezik in slovenski narod sploh, ga zapostavljali povsod in skušali poučevati slovenske otroke v nemškem jeziku.

Stara je borba Slovencev na Koroškem proti temu ponemčevanju v naših šolah in velikanska je škoda, katero so nam napravili taki učitelji s tem, da so zlorabili šolsko postavo v politične ponemčevalne namene. Koliko slovenskih otrok je zaostalo radi tega v pouku, koliko jih je prišlo iz šole, ne da bi se bili kaj pridali naučili, in to samo zaradi tega, ker so nekateri učitelji v šoli uganjali politiko, namesto da bi na podlagi materinega jezika otroke učili po predpisih. Lahko rečemo, da se naše otroke pači in trapi na podlagi te postave skoraj ravno tako dolgo, kakor je postava stara, in sponosom smemo pri tej priliki pribiti, da slovenski narod na Koroškem v tej hudi borbi še ni propadel. Kdor pozna naše šolske razmere, mora torej žilavost in krepkost slovenskega naroda na Koroškem naravnost občudovati.

Pri majhnem otroku s 6 leti se začne potujčevanje, majhno dete se že sramuje zaradi tega, ker pripada slovenskemu narodu, in kolikokrat se zgodi, da je slovenski otrok kaznovan zaradi tega, ker govori slovenski. Vsakovrstne obljube in darila dobi zato, da bi spoznal, da je boljše biti Nemec in da bi sčasoma prodal svojo dušo našemu sovražniku. Koliko milijonov so izdali že

Nemci po svojih družtvih „Südmark“ in „Schulverein“ samo v ta namen, da bi nam odtujili naše otroke in da bi napravili iz njih Nemce. Če je kak Slovenec še tako zabit, bo uvidel, ako pomisli, da Nemci gotovo ne praznijo svojih žepov v svojo škodo in samo v slovensko korist, da mora biti to ponemčevanje v škodo slovenskemu narodu.

To je tudi popolnoma umevno. Nemški narod se ne množi tako hitro. Nemški narod tudi nima več tistih krepkih življenskih snovi v sebi, kakor jih imajo nekateri slovanski narodi. To je dognano in to dokazujejo tudi nemški učenjaki sami. Zaradi tega jim je treba, ravno tako kakor Mažarom na Ogerskem, izboljšanja njih plemena v ta namen, da se njihova moč ne zmanjša. Na drugi strani pa potrebujejo zemlje, in ker je naša zemlja lepa in rodovitna, zaradi tega skušajo odstraniti slovenski jezik in slovenski narod, da se morejo potem, če je enkrat zmagala čez in čez nemška pasma, naseliti v naših krajih in z našo pomočjo postati naši gospodarji.

Da je temu res tako, dokazujejo vsi kraji, kjer se je Nemcem posrečilo izpodrinuti slovenski jezik. Kajti izpodrinili niso samo slovenskega jezika, ampak izpodrinili so tudi slovenski narod, in nemški tujci, ki so prišli iz raznih dežel k nam marsikaterikrat s prazno malho, se šopirijo in zapovedujejo tam, kjer so poprej zapovedovali Slovenci.

Zato pa moramo sedaj, ko se spominjamo na štiridesetletnico šolske postave, slovenskemu narodu na Koroškem zopet enkrat zaklicati, naj pazi na svoje otroke in na šolo. Kajti šolska postava nam ne nalaga samo dolžnosti, ampak nam daje tudi marsikatero pravico. In če so te pravice v jezikovnem oziru še tako malenkostne, vendar je mogoče Slovincem na Koroškem, ako so trdni in značajni, s temi pravicami doseči, da se slovenske otroke poučuje v materinem jeziku in poučuje tako, da ima za svoje življenje tudi res korist. Posebno dandanes se ni treba več sramovati slovenskemu kmetu, če zahteva, da se njegov otrok poučuje v materinem jeziku in ne samo v materinem jeziku, ampak da se tudi ta jezik dobro nauči.

PODLISTEK.

Ob štiridesetletnici tabora na Vižmarjih pri Ljubljani.

«Dajte nam zedinjeno Slovenijo!» je klical oče slovenskega naroda dr. Janez Bleiweis na vižmarskem taboru zbrani množici, broječi 25 do 30.000 ljudi. Navdušenja za naša sveta narodna prava, polnečega tedaj slovenska srca, ni moči popisati. Kdor si bil navzoč na tem doslej največjem slovenskem zborovanju, čutiš še danes, kakšen ogenj je tedaj vzburljal naša samozavestna srca. Vse je hrepenelo po skorajšnjem vresničenju resolucij, ki so jih predlagali na taboru in vtemeljevali vneti govorniki.

«V spomin na nepozabni binkoštni ponedeljek 1. 1869 sem si ohranil ogromni taborski lepak, navajajoč točke, ki so taborjani ukrepali o njih.

Govorilo in sklepalo se je: I. O sredstvih, ki so neobhodno potrebna, da se ohrani slovenska narodnost, in to: 1.) po zedinjenju vseh Slovincov na postavni poti v eno kronovino z deželnim zborom v Ljubljani; 2.) po uvedbi slovenskega jezika

v šole; 3.) po ustanovitvi slovenskega vseučilišča v Ljubljani; 4.) po uvedbi slovenskega jezika v urade. II. O napravi denarnih zavodov v podporo kmetijstva in obrtništva in osnovi lastnega zavarovalnega društva.

Dne 17. majnika je minulo 40 let, odkar smo taborovali na Vižmarjih. Ali so se v tej dobi izpolnile tamkaj sprejete zahteve? Razen točke II. smo Slovenci domalega tam, kjer smo bili pred štirimi desetletji. Ne da se tajiti, da smo v marsičem sedaj celo na slabšem nego pred leti. Narodno vprašanje se je pod znanim vplivom potisnilo v ozadje, češ, da ni na dnevnem redu. Kdor se čuti narodnjaka, proglašen je bil za «liberalca» in naj si je imel vero, kolikor jo je v vseh 12 členih. Namesto organizacije, naperjene zoper močnega sovražnika, delajočega na našo narodno pegubo, se je osnovala močna stranka, kateri je poglavitni namen: borba zoper brate, ne zoper tujce — te treba pustiti vedno. V volilnih proglaših njenih kandidatov se ne omenjajo naše narodne zahteve, sprejete na slovenskih taborih. V vladni službi stoječa, je omenjena stranka vselej zvesto stregla še tako narodno-krivičnim vladam in ščitila

v odločnih hipih njihove zastopnike. Za borno skledo leče — za razne osebne in strankarske podpore — je izdala splošne narodne koristi (primeri: Cilli — fremdes Gebiet; oškodovanje slovenskega naroda o volilni preuredbi; dve nemškonalnacionalni gimnaziji na Kranjskem; razna imenovanja i. t. d. i. t. d.). Složno nastopanje v važnih narodnih vprašanjih je onemogočevala osebna in strankarska sebičnost. Kar je trudoma zidal narodnjak, podrl je z drzno roko slovenski vladni sluga. Ob takem neskladu je sestavno in vztrajno naraščala nemška moč, kažoča se ob mejah in vsespovsod med nami. Ko je lani v jeseni priklopela do vrhunca in je tekla nedolžna kri v našem stolnem mestu, smo menili, da je nastopil trenotek, ko se poravna razdor in se strnejo Slovenci v eno, v narodnem in gospodarskem oziru edino vojno vrsto, zmagovito nastopajočo zoper tujstvo. Žal, da se naša nada še ni izpolnila...

Značilnega pomena je dejstvo, da se vižmarskega tabora spomenik, naročen in izdelan pri kamnoseku Čamerniku, še doslej ni postavil.

Slovenski Branik.

Dandanes so namreč že Nemci sami prišli tako daleč, da sami v svojih nemških šolah zahtevajo, naj se nemški otroci učijo tudi slovenskega jezika. V vseh mestnih šolah, posebno tudi v Celovcu, se ustanovljajo kurzi ali tečaji za slovenski jezik. Celó v trgovinski zbornici je priporočal znani lesotrzec Wirth iz Beljaka, da bi se vendar nemški trgovci bolj učili slovenskega jezika. Na visokih šolah, da celo v raznih uradih v Celovcu se učijo Nemci slovenskega jezika, toda ne slovenskega narečja, ampak pismenega slovenskega jezika, to je tistega jezika, katerega Nemci v svojih listih tako zasramujejo in pravijo, da ga Korošci ne zastopijo in da je to kranjska „špraha“. Da, celo nemški „Volksrat“ na Koroškem plačuje in vzdržuje v Celovcu tak kurz, v katerem se učijo manjši uradniki slovenskega jezika. Zakaj pa vendar? Iz samega veselja in iz zabave gotovo ne, ampak samo zaradi tega, ker uvidijo, da potrebujejo slovenski jezik, ako hočejo iti med Slovence, da je torej slovenski jezik celo za Nemce jako važen, potreben in drag.

Če se pa celo Nemci tako tepejo za slovenski jezik, zakaj bi se potem Slovenci sramovali zahtevati, da se v šolah uči tudi pismeni slovenski jezik in sicer od prvega razreda do zadnjega? Če je Nemcem slovenski jezik tako dobrodošel, zakaj pa naj bo Slovincem v škodo?

Zato pa naj končamo ta prvi spis o šolski postavi s tem, da kličemo ponovno koroškimi Slovincem: „Ne sramujte se slovenskega jezika, zahtevajte ga povsod in povsod vsaj toliko, kolikor ga zahtevajo naši nemški nasprotniki, in sicer ne samo v uradih in v javnem življenju, ampak posebno v šolah na korist vaših otrok!“

Kratkovidnost ali ka-li?

Ko se je v državnem zboru l. 1867. razpravljalo o načrtu društvenega zakona, se je tedanji znani nemški poslanec Schindler protivil temu, da bi se v zakon spravila beseda »državi nevarno«. Govoril je tako-le:

Prav lahko je reči: »državi nevarno«, če je dognan pojem, kaj je državi nevarno in državi koristno. Kdor pa zasleduje zgodovino Avstrije od leta 1848 sem, ta spozna, kako neskončno težko je spoznati, kaj je v Avstriji državi koristno, kaj je v Avstriji državi nevarno. Z nekaterimi vzgledi hočemo pojasniti, kar trdimo. Leta 1848 so aretirali na cesti mlade ljudi, ker so nosili z usnjem obrobljene hlače. (Veselost med poslanci.) To je bilo takrat državi nevarno. Pozneje so aretirali mlade ljudi, ker jih je ljubi Bog obdaril z dolgimi in močnimi lasmi, katerih niso hoteli žrtvovati brivčevim škarpam. (Veselost.) Leta 1848 so spoznali za državi koristno, da so izgnali red Ligvorijancev iz Avstrije: nekaj let pozneje spoznali so

za državi koristno skleniti z Rimom konkordat. Da, lahko gremo še dalje. Znana so mi imena, ki so bila pripeta na vislice, poznam roke, ki so tičale v verigah — več ne maram povedati — in ki sem jih videl pozneje v dotiki s svetimi kronami v najbolj pomembnih trenutkih tega simboličnega državnega okraska. Gospoda moja! na mesto krvnikove vrvi smo videli stopiti trak visokega redu, in na prsi, proti katerim so poprej frčale svinčene kroglice, je letel sedaj zlati križec in srebrne zvezde.

Enkrat je bilo to državi koristno, drugičkrat državi nevarno; gospoda moja, in odločitev o tem, kaj je državi nevarno, naj prepustimo političnim uradnikom, da sodijo po svoji volji? ... Če se hoče vedeti, kaj je »državi nevarno«, mora se vedeti: Katera je veljavna državna ideja avstrijska? In nasproti tej državni ideji avstrijski se mi godi, kakor nekemu slovečemu pesniku avstrijskemu, ki je nekdanj, dolgo je že od tega, rekel: »Jaz bi pač rad ljubil svoje domovino, ko bi le vedel, kje bi jo dobil.« Na ta duhoviti govor se nehote spominjamo, ko vidimo, kaj v zadnjih mesecih vse počne naša skrbna, skupna in tostranska vlada. Pri nas se prepoveduje peti nedolžno pesmico »Što čutiš, Srbije tužni«, ker je državi nevarna, naši državni in deželni poslanci in razni govorniki na shodih se denuncirajo navzgor, če v svojih govorih trde, da so Srbi naši bratje, ker govore isti jezik kakor mi, v Zagrebu visi krvnikov meč nad nesrečniki, ki so bili toliko rodoljubni, da so se priznali za pripadnike srbskega rodu, da so ustanovljali srbska gospodarska in kulturna društva, da so peli srbske narodne pesmi, ki jih jim je s svojim mlekom vcepila srbska mati. Vse to je državi nevarno. Ni pa državi nevarno, če se en milijon 8000 tisoč Bošnjakov proda peščici madžarskih židov, če se javno kliče poboj na Slovence v Avstriji, če se vsa oficijalna in neoficijalna nemška Avstrija vrže na trebuh pred Prusijo, ki nas ljubi približno tako, kakor ljubi premeteni ženini svojo nevesto, ki je sicer stara in grda, katera pa ima prav lepo posestvo, ki mu je sčasoma prinese za doto. Zgodovinska naloga naše države je bila od nekdanj ta, da v njej dobe zatočišča mali narodi, ki so sami zase prešibki, da bi mogli tvoriti državno celoto. Kako vrši Avstrija to nalogo pred prusofilskimi birokrati, se vidi najbolj iz tega, da so vsi slovanski narodi v Avstriji v opoziciji proti vladi, da je izgubila ta država vsled svoje lahkomisljene politike najboljša tržišča na vzhodu in na jugu, da jo sovražijo vse evropske države, izvzemaši Prusijo ...

Kranjski „Sokoli“ prvič na Koroškem.

V sredo, dne 19. in četrtek, dne 20. maja se je vršil izlet telovadnega društva „Sokol“ v Kranju čez Ljubelj na Koroško. Pridružila so se

društva: (Ljubljana (6), Radovljica (13), Šiška (2) in Tržič (7). Peljali smo se z vlakom do Tržiča, kjer se je vršil bratski sestanek. Ob 11. uri so se pripeljali z vozovi vrli Sokoli iz Radovljice. Bilo nas je 43 po številu ter dva zasebnika iz Tržiča. Ko smo odkorakali, so nas pozdravljali še bdeči Slovenci z burnim „Na zdar!“ — in „Živio“-klici. Veličasten je bil trenutek, ko smo korakali vrhu Ljubela iz Kranjske na Koroško, pojoč „Hej Slovani!“ Kako navdušeno smo peli pesem, s kakim veseljem smo hiteli naprej, da zjutraj navsezgodaj pozdravimo Slovence onkraj Karavank. Ob 7. uri zjutraj smo bili v Borovljah. Med trobentanjem trobentačev iz Kranja smo ponosno korakali po tem nemškem gnezdu. Nihče nas ni nadlegoval, samo par „Heil“-klicev smo slišali. Na Dobravi smo se ustavili v narodni gostilni, kjer smo zajtrkovali, kosili in sploh ostali do odhoda. Omeniti moram še, da smo se predrznili celo izvajati na prostem tri proste vaje za sokolski zlet v Celju. Menda je bil to občinski prostor. Popoldne ob 2. uri smo odšli, od vrlih koroških Slovencev burno pozdravljeni, na boroveljski kolodvor. Županstvo je sicer prepovedalo korporativno korakati skozi Borovlje na kolodvor, a nismo se zmenili za kaprice nemčurškega župana. Od tu smo se odpeljali do Svetne vasi, kjer smo počakali prihodnjega vlaka, s katerim smo se peljali do Podrožčice. Do Svetne vasi, kakor tudi v Borovljah nam je bil povsod v varstvo orožniški kordon, kar naj pohvalno omenimo. Na kolodvorih ob progi so nas povsod pozdravljali z „Na zdar!“ — in „Živio!“-klici, vendar smo videli tudi marsikakega Nemca, ko se je drl in kričal svoj „Heil!“ Z brzovlakom smo se iz Podrožčice odpeljali čez Jesenice domov. Na Jesenicah smo peli zopet „Hej Slovane!“ in druge slovanske himne. Tako je minul prvi izlet Sokolov na Koroško. Prvikrat je ta dan korakalo Sokolstvo po koroški zemlji. Naj bi se tudi prihodnje leto priredil enak izlet, agitiralo naj bi se po celi Slovenski, da bi se nas zbralo večje število, nego nas je bilo sedaj.

Svetovna politika.

* V anekdotičnem odseku je baron Bienert, kakor je znano, nekoliko posnemal Petra. Preden je petelin trikrat zapel, je gospod Bienert zatajil gospoda Buriana. Iz dopisovanja med avstrijskim ministrskim predsednikom in skupnim finančnim ministrom je bilo sicer razvidno, da je avstrijski ministrski predsednik, ki se piše Bienert, privolil v ustanovitev ogrske banke za Bosno. Ker je pa strela morala zadeti nekoga, si je gospod Bienert mislil, da je vendar bolje, če zadene gospoda Buriana. In tako je dovolil, da so njegove stranke, predvsem krščanski socialci kakor besni napadli skupnega finančnega ministra ter jim je s svojim govorom celo sam pomagal. Krščanski socialci so zato še posebno slavili Bienertovo korajžo. Ampak ta korajža je bila zelo podobna možu iz snega; od nekod je zasijalo nekoliko solnca in —

Slovaki.

Saj jih dobro poznamo mi Korošci in sploh celi slovenski svet — Slovake. Naši „piskrovčjezi“ ali „dratarji“ so doma na Slovaškem, tam pod visokimi Tatrami na zgornjem Ogrskem. Tam živi narod, ne sicer velik po številu (nekaj čez 2 milijona duš) ali narod z jekleno voljo, narod mučeniški, ki se mora boriti na življenje in smrt za svoje pravice, svobodo in narodnost proti barbarskim Madžarom.

Nek češki list je napisal značilen izrek: „Vse ima svoj konec, samo nemško nasilje ne“. Ta izrek velja še v večji meri za Madžare. Kako kruto in tiransko postopajo Madžari z drugimi narodi, presega že vse meje. A ne samo madžarski magnatje in drugi politiki, ampak tudi ogrska duhovščina se je vpregla v veliki voz madžarskega nasilstva, s katerim hočejo pomanjšati vse, kar ni madžarskega. Tako, da se Slovakov ne zatira samo v šoli, časopisju, na gospodarskem in kulturnem polju, ampak tudi v cerkvi. Tam se ne sme govoriti in agitirati za slovaške šole, slovaški časopisi ne smejo poročati niti o najmanjših krivicah, ki se godi slovaškemu narodu. Na shodih se ne sme veliko govoriti o slovaški narodnosti in o samoobrani. Celó poslanci si ne smejo predrzniti govoriti o čem takem, če ne se shod takoj razpusti in nastopijo orožniki z bajoneti. Govornika se naprosto zapre in kaznuje z visoko denarno globo, četudi

je poslanec, ker imuniteta tam nima veljave za nemadžarske poslance. Če prinese kak časopis o kakem takem shodu poročilo in se pritožuje o krivicah in nasilju, vidijo Madžari v tem takoj hujskanje proti madžarski narodnosti. List se zapleni, odgovorni urednik ali pisatelj takega članka se zapre za eno leto in par tisoč kron denarne globe. Če kak slovaški duhovnik zahteva, da se naj o kaki mešani fari pridiguje v slovaškem jeziku, ga škof takoj odstavi, mu prepove maševati ali pa ga vtakne v kak samostan, naj tam mašuje za zaprtimi vrati. Da bi se veronauk v šoli poučeval v takem narodnostno-mešanem kraju, tega Bog ne daj.

* * *

Navedem Vam tukaj nekatere obsodbe in dogodke iz narodnostnega boja Slovakov. Marsikateri se bo še spominjal zverinskega poboja v Černovi pri blagoslavljanju neke cerkve. Veliko ljudi so tedaj orožniki postrelili po nedolžnem. Orožniki seveda niso bili kaznovani, temveč se jih je smatralo za boritelje madžarske svobode. Ubogi trpini Slovaki, ki so se udeležili tega blagoslavljenja, so bili obsojeni na ječo in velike denarne globe. Zaradi poročila o tem krvoprolitju v „Narodnih Novinach“ sta bila kaznovana dva, eden na osem mesecev ječe in 800 K globe, drugi, nek mizar, na dva meseca ječe in 300 K globe. — V jeseni lanskega leta je bila v občini Hochsteten zabava slovaške požarne brambe. Pri

tej priliki so imeli nekateri udeležniki na klobukih narodne trakove. Orožniki so zahtevali, da naj se trakove takoj odstrani, kar pa slovaška mladina ni takoj hotela. Na to so orožniki vstrelili v zrak. Ena oseba je bila pri tem ranjena z bajonetom. Drugi dan je bilo v celi tej občini vse polno orožnikov, ki so prišli v imenu občnega miru. Znani slovaški prvoboritelj Andrej Hlinka je zaradi dveh člankov v časopisju obsojen na eno leto in pol in 400 K globe. Drugi so bili zaradi člankov obsojeni na štiri mesece in 400 K, na šest mesecev in 600 K globe. — Dr. Milan Ivanka, slovaški poslanec, je za govor na nekem shodu kaznovan na eno leto in 1800 K globe. Neki drug poslanec zopet na dva meseca in 400 K globe. Grozne kazni so in drakonske postave, ki so pisane s slovansko krvjo.

Tam, kjer je bil narodnjak Fl. Tománek kot kaplan nameščen, je bil shod proti pluralnemu volilnemu pravu. Takoj se je to pripisovalo njemu. Zato ga je njegov škof, strasten Madžar, spodil iz svoje službe, mu prepovedal maševati in ga poslal v nek oddaljen samostan, kjer se ne sme družiti niti z duhovniki, da ne bi pokvaril s svojim narodnim mišljenjem še drugih ljudi. — V neki popolnoma slovaški občini so zahtevali kot uradni jezik slovaški jezik in naj bi se oglaševalo po maši pred cerkvijo v slovaškem jeziku. Vse to je bilo prepovedano in državni pravnik je postavil župana pred sodišče, češ, da je šuntal ljudi proti postavi.

moža ni več. Poloficlozen list je objavil izjavo, da »razlage, češ, da bi bil avstrijski gospod ministrski predsednik v aneksijskem odseku v svojem govoru hotel koga osebno napadati, ne odgovarja resnici«. Če to ni kľofuta za Bienertrove stranke, tedaj so paragrafi o dejanskih žalitvah sploh brezpomembni.

*** Nameravan atentat na carico — vdovo.** Iz Benetk se piše: Italijanska policija trdi, da so zarotniki, katerim je prišla na sled, nameravali atentat na carico-vdovo Marijo Feodorovno, ki se je mudila v Italiji. Dobila je baje iz Rima več grozljivih pisem, pa je včeraj nenadoma odpotovala čez Alo na Tirolsko. Policija je aretirala več oseb, ki so žvižgali (!) pri odhodu carinje ter je izvršilo več hišnih preiskav.

Dopisi.

Glinje. V soboto, dne 22. majnika, smo pokopali občespoštovanega in priljubljenega Jakoba Zablacana, p. d. Dremļa. Rajni je bil vzoren rodoljub; kako je bil priljubljen, pokazalo se je pri pogrebu, katerega se je udeležilo več sto ljudi. Člani pevskega društva »Drava« so zapeli ob grobu tako mīlo žalostinko, da jih ni bilo mnogo med navzočimi, katerim bi se ne bile pokazale solze v očeh. Blag spomin rajnemu!

Borovlje. Na praznik, dne 20. majnika, je napravilo 45 sokolov izlet v Borovlje. Prišli so ponoči peš čez Ljubelj ter so dospeli ob 7. uri zjutraj v Borovlje. Krepke gorenjske postave v krasni sokolski uniformi so vzbujale vsestransko pozornost. Hitro se je izvedelo po Borovljah, da so prišli Sokoli, in namah je bil vrt gostilne g. P. Misiča, kjer so se ustavili Sokoli, napolnjen ne le s Sokoli ampak tudi z domačini, ki so veselo pozdravljali drage goste. Tamburasko društvo »Strel« je Sokolom na čast zaigralo nekaj prav lepih. Sokoli pa so napravili na Dobravi na trati proste vaje, katerim se domačini niso mogli dovolj nadeuditi. Ko so potem Sokoli ob 2. uri popoldne odkorakali prav kakor vojaki na borovski kolodvor, spremljala jih je velika množica domačinov, kateri so odhajajoče goste pozdravljali s krepkimi »živio« in »nazdar« klici.

Borovlje. Nemškutarji so pretepači in pijanci, če ne vsi pa vsaj mnogi. In sicer je vseeno, ali je potem hlapec ali pa dohtar. Pretepanje in pijanjevanje imajo nekateri izmed njih že v krvi. Slovenci to že spoznali in se izogibajo takih razbojnikov, kjer le mogoče. Ker torej Slovencev ni več med nje, se pa bijejo sami med seboj. Tako je pred kratkim neki nemškutar svojega nemškutarskega prijatelja, pravijo, da Epelnovega, tako močno udaril z glažem po glavi, da se je ta zgrudil na tla in so ga ljudje imeli že za mrtvega. Zdravnik mu je potem zopet pomagal k življenju. Zgodilo se je to na Dobravi v tisti gostilni, katero je kupil naš gospod župan Ogris in — kakor pravijo Zid-

Kako je za šolstvo nemadžarskih narodov preskrbljeno na Ogrskem, se vidi iz tega, da čez dva miliona Slovakov nima niti ene slovaške ljudske šole in da se je Rumunom prepovedalo poučevanje odraslih v čitanju in pisanju. Prepovedalo se jim je to zato, ker bodo imeli po novi volilni pravici volilno pravico samo oni, ki znajo čitati in pisati.

Madžari se znajo pokazati pa tudi »dobrosrčne« — ker so Slovaki večinoma siromašni, jemljejo bogati Madžari mlade slovaške otroke v rejo. Ti jih pošljejo v popolnoma madžarske šole ter jih vzgajajo v popolnoma madžarskem duhu. Tako vzgajajo »dobrosrčni« Madžari slovaške janičarje, ki sovražijo svoj narod, svoje starše in sorodnike, ker Slovaki se s starši niti pogovarjati ne morejo, ker so v tujini pozabili svoj materni jezik.

Ker se Slovaki z vsemi pravicami, na papirju namreč, ne morejo rešiti grabežljivih krempļjev, so začeli delati na gospodarskem polju. Uvideli so namreč, da osamosvojitev na gospodarskem polju je edina njih rešitev. Slovaki imajo dosedaj sedem bank z dvema filijalkama in 1 milj. in 800.000 K zakladnega fonda. Tukaj jim Madžari ne bodo mogli tako hitro do živega, ker denarja jim menda vendar ne bodo kradli iz žepa in to vedo Slovaki dobro, da je narod z velikim narodnim premoženjem varen pred vsemi sovražnimi napadi. Tako so delali Čehi, tako delajo sedaj Slovaki in tudi mi Slovenci se bodemo morali poprijeti še bolj centralizacije slovenskega denarja, ker to je za nas edino najmočnejše sredstvo proti germanizaciji in judeževim grošom nemškega »šulverajna«.

marka. Delavca pa sta oba Ogrisova. Več ni treba povedati.

Celovec. Poročilo o obnem zboru »kato-liškega političnega društva za Koroško«, ki se je vršil dne 27. t. m. v Celovcu, prinesemo prihodnjič.

Grabštanj. V nedeljo, dne 23. t. m., je bil pri Blatniku ustanovni shod Schulvereinske podružnice. Popoldne je bil pozdrav, nagovor in na to ples. Kar je bilo Schulvereina se tikajočega (pozdrav in govor), bil je obisk prav klavern. Kar je bilo zraven ljudi, bili so večinoma tujci. Ples pa je bil (zvečer) dosti dobro obiskan. Kar je pa prišlo ljudi zvečer, niso prišli zaradi Schulvereina, ampak zaradi gostilničarja in plesa. Iz več najbližjih vasi se ljudstvo sploh ni pustilo videti. Tudi kramljalo se je, vkljub temu, da so obračali nekateri gospodje oči postrani v obče le slovensko.

Apače. Na binkoštni ponedeljek bode pri nas cerkveni shod. Prišle bodo procesije iz Galicije, Sel in Šmarjete. Pred veliko mašo je obhod (procesija), po opraviu pa je godba v gostilni. — Prosili bodemo ta dan gorečo Vsemogočega, da bi poslal svetega Duha, kateri bi dal nam spoznati pravo krščansko ljubezen.

Iz Roža! Pri nas se ljudje zelo čudijo, da je naš državni poslanec Grafenauer se začel mešati v politiko štajerskih Slovencev in da je potegnil s stranko, katera dela znano, tudi že od Grafenauerja samega pojasnjeno Šušteršičevo politiko, proti narodni stranki. Tudi ako bi gospod Grafenauer ne potegnil ravno s Šušteršičevimi politiki, bi mi ne odobraval njegovega ravnanja, ker mi koroški Slovenci potrebujemo naklonjenosti in podpore vseh izvenkoroških Slovencev, naj so potem beli ali črni. Če ima pa sicer naš državni poslanec toliko časa, da hodi na zborovanja na Štajersko, mislimo, da bi vendar tudi lahko enkrat utegnil poročati svojim volivcem v Spodnjem Rožu o svojem delovanju. Napisal sem te vrstice z namenom, da se ne ponovi še enkrat kompromitiranje nas koroških Slovencev, ker bi sicer gotovo ne izostale nevarne posledice.

Slovenski volilec v Spodnjem Rožu.

Celovec. (Celovski mestni svet) je sklenil povišati letno subvencijo za »Schulverein«, oziroma »Südmarko« za 200 K, tako da bi skozi deset let znašala vsakoletno 300 K. Na ta način se tudi celovski mestni svet pridruži od pesnika Roseggerja predlagani dvemilijonski ustanovi za nemške obmejne šole. Naj nas ta zgled bodri, da tudi mi storimo kolikor le moremo za obmejno obrambno delo, ki postaja čezdalje bolj pereče in važno.

Podgorje. (Spečega moža je ustrelila.) Tu je iz neznanih vzrokov ustrelila nadučiteljeva soproga Samonig svojega, še v postelji ležečega soproga. Nadučitelj je bil takoj mrtev. Nato je morilka streljala nase in se smrtnonevarno ranila. Nesrečna zakonska dvojica zapušča štiri nepreskrbljene otroke.

Bela. Razletel se je pri zgradbi tukajšnje ceste z dinamitom nabit rov pred običajnim znamenjem. Ubilo je enega delavca, dva pa težko ranilo. Ponesrečenci so goriški Slovenci.

Naborjet. (Vojaška slavnost.) Sto let je preteklo dne 17. t. m., odkar so pri Naborjetu po junaški borbi podlegli avstrijski vojaki premoči francoskih čet pod poveljstvom Evgena Beauharnais. Večina avstrijskih junakov je s poveljnikom Henslom vred padla. Ravnotako junaško se je branila avstrijska posadka na Predilu. V spomin na junaštvo avstrijskih Špartancev pri Naborjetu in Predilu se je obhajala stoletnica posebno slovesno. Dne 17. t. m. se je vršila daritev sv. maše in drugi dan na Predilu. Spored slavnosti je bil zelo obsežen.

Beljak. (Počitniški nadaljevalni tečaji.) Vsled odredbe c. kr. ministerstva za javna dela se prirede na c. kr. strokovni šoli za obdelovanje lesa pod vodstvom dvornega svetnika Ernesta Pliwe od 19. julija do 21. avgusta strokovni tečaji za učitelje državnih obrtnih zavodov, in sicer umetniško-obrtni strokovni tečaj, stavbno-tehniški strokovni tečaj in obrtno-trgovski strokovni tečaj. Število udeležencev znaša 65, število inštruktorjev 17.

All ste že poslali naročnino za edino narodni koroški list »Korošca«? Če še ne, prosimo, storite čimprej svojo narodno dolžnost.

Kranjska.

Ljubljana. (Javno predavanje perotni-narjev.) I. slovensko društvo perotinarjev in rejcev vseh malih živali v Ljubljani priredi v soboto dne 5. junija 1909, ob 8. uri zvečer v dvorani »Mestnega doma« v Ljubljani javno predavanje o perotninarstvu, opremljeno z zanimivimi skioptiskimi podobami, ter drugi dan to je v nedeljo, dne 6. junija 1909 ob 1/4 10. uri zjutraj v hotelu »Ilirija« Kolodvorska ulica št. 22 v Ljubljani svoj III. redni občni zbor. Ker bodeta predavanja in občni zbor velevažnega pomena za nadaljni uspešni razvoj prepotrebne, prvega in edinega slovenskega društva za perotninarstvo in malo živinorejo, rabi podpisani odbor vse čč. člane društva in zanimance vse slovenske maloživinoreje, da se predavanja in občnega zbora tembolj zanesljivo udeležé, ko jim je v to sedaj podana ugodna prilika, ker se je društvo ravno v boljšo priročnost svojim članom preselilo iz oddaljenega Tržiča v osredje naše mile slovenske domovine, v — belo Ljubljano. Odbor.

Iz Postojne. (Postojna je postala mesto.) Njega Veličanstvo je premilostno podelilo postojnskem trgu, ki je po svojih čudeznih podzemeljskih jamah svetovnoznan, značaj mesta. Podzemeljski čari, ki so edini na svetu in katere občuduje vsako leto ogromna množica potujočih, pripomogli so do tega, da je vojvodina kranjska za eno mesto bogatejša. Radi tega praznovalo se bode letošnjo slavnost v postojnski jami na binkoštni ponedeljek posebno slovesno. Več godb, med njimi tudi mornarska godbe iz Pulja, ki bodo razveselile mnogobrojne obiskovalce v obsežnih, bogato s kapniki okrašenih in čarobno električno razsvetljenih prostorih povzdignile bodo še posebno to slavnost. Tudi za druge raznovrstne zabave ljudstva je bilo skrbљeno. Posebni vlaki vozili bodo ta dan iz Ljubljane, Trsta, Reke in Pole. Jamska veselica se vrši ob vsakem vremenu in je obisk jame, vsled suhih breztežavnih promenadnih potov tudi ob ali po najhujših nalivih omogočen.

Narodne zadeve.

Podružnica sv. Cirila in Metoda za Beljak in okolico. Radi velike skupščine k. s. z. v sv. Jakobu je občni zbor naše podružnice, ki bi se imel vršiti na binkoštni ponedeljek v Bovčah pri Nadragu, preložen na nedeljo, dne 13. rožnika. Natančneje se bode še poročalo.

Sloveniziranje Koroške imenujejo nemški listi razpis mesta na ljudski šoli v Žrelcu poleg Celovca. Za učiteljem Schiestlom, ki je vendar enkrat šel, so namreč razpisali mesto tako, da je dobi lahko tudi učiteljica, če se izkaže, da zna slovensko. Želeti bi bilo, da se oglasi več prosilk. Le škoda, da nam s tem ne bi bilo pomagano toliko, kot se Nemci boje!

Slovenski župani na Koroškem bi si morali čim preje osnovati svoje društvo. Sedaj je 30 občin v slovenskih rokah. Tako društvo bi bilo velikega organizatoričnega pomena ter bi svedočilo na zgoraj, da je treba računati s slovenskim življenjem na Koroškem. Nebroj je prilik, ko bi lahko tako društvo uspešno poseglo vmes z zahtevami, predlogi in nasveti v prilog narodnim pravicam. Ako bi bili imeli lani tako društvo, ne bi se bilo moglo postopati tako pristransko pri razdeljevanju krme. Zato pa mero-dajni faktorji, v prvi vrsti politično in gospodarsko društvo za Slovence na Koroškem, na delo!

Učimo se od naših nasprotnikov! Izlet v Št. Jakob v Rožu je napravilo šentvidsko pevsko društvo, »da utrdi svoje brate na ogroženem ozemlju v njihovem svetem boju«. V imenu domačinov jih je pozdravil nadučitelj Gornik. — Zakaj Kranjci nič ne delate izletov v našo krasno Rožno dolino? Razdalja tako majhna, kraji tako lepi in korist v vsakem oziru tolika! Saj se vendar tako malo poznamo! Glejmo nasprotnike in učimo se od njih!

Nemška nestrpnost. V »Freie Stimmen« se pritožuje nekdo, da se nahajajo na občinskem pokopališču tudi nekateri slovenski napisi in kliče občinski svet na pomoč. Tudi se huđuje, zakaj so smeli na ponedeljskem sejmu prodajati kranjski trgovci, dasiravno je lansko leto mestni svet sklenil, da jim ne dá več dovoljenja. Kljub temu pa to celovško prebivalstvo vedno zatrjuje, da hoče s Slovenci živeti v miru!

Gospodarska vprašanja.

Bodoča žetev in žitne cene. Kot običajno vsako leto v času velikonočnih praznikov, tako se more tudi letos napraviti približni sestav letošnje žetve, z ozirom na to, kako je žito prezimilo. Izjemo dela samo Rusija radi daljše zime. Uradni izkaz ozimnih setev iz Washingtona letos ni tako ugoden kot lansko leto, vendar pa bo žetev vključno raznim, pretirano slabim novicam ugodna. Tudi pomladanski nasad, ki je odločen za žitne cene, bo po uradnih poročilih normalen. Sicer so krožila razna pesemistična poročila, ki so povzročila dviganje cen na ameriških trgih, vendar so se izkazala kot neutemeljena. Splošno stanje setev je ugodnejše, kot se je pričakovalo po tako dolgi in hudi zimi. Izmed evropskih poročil so najslabša iz Francije. Angleška in Nemčija poročata razen par nezgod, razen slane, ugodno. V Avstriji se ne beleži nobene večje zimske nesreče. Pomladanski nasad se je sicer v splošnem precej zakasnil, vendar je pa v celotnem vsled precejšnje moče ugoden. Tudi na Ogrskem so setve ugodne, vključno temu, da so morali po nekaterih krajih radi povodnji preorati zemljišča. Tako se bode primankljaj, kateri je nastal na žitnem trgu vsled lanske suše, če ostane vreme žitnim poljem in nasadom ugodno, glasom dosedanjih sklepanj z lahkoto pokril.

Pokončevanje hroščev. Kakor se je že v kratkem poročalo, je poljedelsko ministrstvo deželnemu odboru dalo na razpolago 10.000 K za pokončevanje hroščev; v ravno isti namen je tudi deželni odbor v svojem zadnjem zasedanju dovolil 5000 K. Deželni odbor pa še komaj lahko začne z razdeljevanjem te vsote občinam, katere so letos obiskali hrošči, ko mu bo znana vsota vseh za pokončevanje hroščev porabljenih zneskov. Občine naj torej ne čakajo izplačila podpor, ki se jim ne morejo nakazati pred avgustom, temveč naj ukrenejo takoj vse potrebno po navodilih deželne vlade. Prošnje na deželni odbor za priznanje podpore se naj pa vložijo opremljene z dokazili dejanskih izdatkov do 30. junija pri pristojnem okrajnem glavarstvu.

Vplačilni listi za davek. Namesto starih poštneih vplačilnih listov za davek po 7 v komad se vpeljejo s prvim majnikom 1909 novi vplačilni listi po 2 vin., ki se bodo razločevali od starih po tem, da nimajo več dopisnice. Dobivali se bodo pri poštneih uradih, pri poštneih hranilnici in v prodajalnicah poštneih vrednotnic.

Pomanjkanje krme na Koroškem. Železniško ministrstvo je sklenilo, da dá za prevoz živinske soli, ki se bo razdeljevala brezplačno ubogim posestnikom, iste ugodnosti, kakor jih je dovolila južna železnica.

Oves ali ječmen? Kdor pazljivo zasleduje tržna poročila, ve, da je oves pred leti v primeri z ječmenom imel še nizko ceno, da pa mu je cena vedno rastla in da se danes le prav malo razlikuje od cen ječmena. Če se premisli to in nadalje, da je za ječmen treba posebne, suhe, lahke zemlje brez plevela, dočim oves ni tako „izbirčen“ glede zemlje, je gotovo le svetovati, da se kmetovalci čim najbolj posvetijo sejanju in prirejanju ovsa.

Znižanje plač v Ameriki. Na svoji poti v Detroit je Charles M. Schwab izjavil, da bodo jeklarske plače po vsej deželi zelo znižane, ako se sprejme tarifna postava, ki znižuje mitnino za 10 odstotkov na jeklene tračnice in druge jeklene izdelke. G. Schwab je pojasnjeval znižanje plač, po katerem so bili zaposlenci raznih jeklarniških družb že prizadeti, in je rekel, da se morajo plače znižati do točke, kjer bodo ameriški izdelovalci lahko tekmovali z inozemstvom.

Slovensko čebelarstvo. Kranjska čebela je na dobrem glasu širom Evrope, dasi čebeloreja ni tako razširjena, kakor bi se smelo pričakovati.

— Vendar se pa zadnja leta razširja tudi ta zanimivi del kmetijstva, zato je pričakovati, da se kmalu razvije do popolnosti, ker nekaj dobička donša vendarle, če je količjak ugodno leto. Vrh tega pa ima umni čebelar v prostem času z marljivimi živalicami posebno zabavo. — Pred več tedni se je vršil občni zbor „Slovenskega osrednjega čebelarskega društva za Kranjsko, Štajersko, Koroško in Primorsko s sedežem v Ljubljani“, ki se ga je udeležilo okrog 100 članov. — Iz tajnikovega poročila posnamemo, da je bilo v letu 1908 po Kranjskem, Koroškem in po Primorskem 32 poučnih predavanj. Podružnic je 27, in sicer 23 na Kranjskem, 2 na Koroškem in 2 na Primorskem. Opazovalnih postaj je 5. Koncem leta 1908 je imelo društvo 745 članov. — List „Slovenski Čebelar“ se je razpošiljal v 1211 iztisih. Vážnost društva in čebeloreje je priznala tudi država s tem, da je naklonila v svrhu prirejanja shodov za leto 1909 državno podporo v znesku 500 kron.

Napake pri setvi trav in deteljšč za travnike. Če treba kak prostor obsejati s travo in z deteljo, da se napravi travnik, potem so naši gospodarji hitro na čistem. Vzamejo nekaj semen domače detelje, nekaj pa travnega semena, kakršno se dobi v prodajalni in kakršno je že. Navadno se vzamete dve, k večjemu tri vrste trav. Da iz take setve ne moremo dobiti dobre travniške ruše, je več kot jasno. Detelja nam že po drugem letu izgine tako, da ostane sama trava. Trava sama pa daje redko rušo in slabo košnjo. Če hočemo dobiti dobre košnje, skrbeti moramo za to, da se seje tudi večletna detelja ter da se sejejo razne trave, nizke in visoke. Nizko rastoče trave zgostijo rušo, ker se bolj obrastejo, visoke trave pa pomnože košnje s svojimi visoko rastočimi bilkami. Poleg domače detelje naj se seje tudi nokota, v vlažnih legah in na težkih tleh tudi nekaj švedske detelje. Izmed trav je pa sejati pasjo travo, francosko pahovko, mačji rep, travniško bilnico. Za 1 oral je treba povprek 30 kg semen, in sicer 3 kg deteljnega in 27 kg travnega semena. Katere trave je sejati in v koliki množini, to se ravna navadno po lastnosti zemlje in lege.

Raznoterosti.

Stradajoči milijonar. V Antwerpnu je umrl bogataš, posestnik Gabrijel Rump. Čeprav je imel velikanse dohodke, se ni hotel najesti do sitega. Stradal je, stanoval pod streho, spal na slamnici in se zabaval ob skrinjici, v kateri je hranil vse dokumente, ki so potrjevali njegovo velikansko premoženje. Vsled lakote je njegovo telo tako oslabelo, da je umrl.

Župan proti svoji volji. V Flaasu, vasi pri Bolcanu, je bil županom izvoljen Karol Lun. Zelo so se čudili na glavarstvu, ko je došla vloga novoizvoljenega župana, v kateri se ta pritožuje proti izvolitvi, češ, da so ga kmetje nalašč izvolili za župana, ker so jezni nanj. Volili so ga pa zato, ker ne zna ne pisati, ne brati. In res mu je vlogo spisal občinski tajnik, župan pa se je podpisal s tremi križci.

Kaj stane en strel. Z izpopolnitvijo topov in povišanjem kalibra dalečnosežnih brzostrelnih topov naraščajo tudi stroški strel. Kake velike svote se izdajajo ob strelnih vajah ali celo v vojni, je razvidno iz podatkov o ceni posamičnih strel. Tako stane glasom novih angleških preračunov vsak strel iz 15 cm topa 63 K, iz topa 23 cm kalibra celo 336 K. Za strel iz 30 cm topa je potreba 720 K. Nič ceneji ni strel granate, ki naj prebije težke oklope. Tudi za to je treba izdati nad 600 K. Ako se temu računa še, da se mora staviti v račun obrabljen topa, potem se stroški še povišajo, zakaj posamezni strel teh velikih brzostrelnih topov stane do četrte milijona kron. Sto strel iz velikega topa stane nad 70.000 K, ako se k temu računa še obrabljen topa potem še več.

Kako ostane ženska res mlada. Odkar obstoji človeštvo, se je zlasti ženski svet silno bavil s problemom, ni li v moči človeka, da zatne na sebi sledove starosti in jih tako prikrije, da se jih ne opazi. Dragocena pariška mazila in praški skriv-

nostne esence, ki jih predpisujejo lepotilni doktorji, masaže na obrazu, mlečne kopeli in tisoč drugih sredstev ni nikdar zamoglo popolnoma doseči svojega namena. Neki francoski list poroča sedaj o nekem nezmotljivem sredstvu, ki omogoča ženskam, da ohranijo mladostno svežost in lepoto do pozne starosti. Seveda zahteva to lečenje precej samozatajevanja, ali kaj ne stori vse ženska zaradi lepote? Kar zahteva novi lepotični doktor od ženske, ni nič drugega, nego da vedno molči. Govorjenje utruja obraz, koža se utruja in zaraditega nastajajo neprijetne brazde in gube. Ali ženske se ne smejo tudi smejati in smehljati in tudi ne jokati, zakaj vsa ta zrcalenja čuvstev obrabljuje mišice na obrazu. Izumitelj novega sistema prišezna na svojo metodo in jamči vsem ženskam, ki žive po njegovem navodilu, da ohranijo mlado lice do pozne starosti. Nekaj dam je že pričelo s tem lečenjem, toda vztrajati niso mogle dolgo časa.

Poslano.*)

V zadnji številki se je „Miru“ v njegovi „narodni delavnosti“ zdelo zopet potrebno, da me znova objeda in napada radi neke brezokusne novice v „Freie Stimmen“. Vsakdo, ki je to notico bral, bodisi Nemec ali Slovenec, je moral, če zna do pet šteti, takoj spoznati, da je to deloma izmišljotina, deloma zavijanje povsem nedolžnega pogovora od strani brezaktnega prisluškovalca. Celu „Freie Stimmen“ so najprvo uvidele in brez opazke prijavile moj popravek; samo „Mir“ gloda na tej trhlji kosti naprej in oblastno zahteva od mene, da „Freie Stimmen“ tožim, kakor sem svoj čas tožil „Mir“. Ne glede na to, da so meni sovražne nemške „Fr. Stimmen“ po pojasnilu od strani mojega sopotnika, s katerim sem se razgovarjal, lojalno prinesle popravek, bi „Mir“ vendar lahko vedel, da se njegovih pamfletov ne da popravljati; sicer bi pa lahko vprašal „Mir“ svojega pravnega svetovalca g. dr. Brejca, zakaj on ni tožil lista „Freie Stimmen“ pred nemškimi porotniki v Celovcu ali pa „Štajerca“ v Mariboru ali pa „Narod“ pred slovensko poroto, — vsi ti listi so očitali temu gospodu vse drugačne stvari! — A nekaj drugega tiči za vsemi temi napadi. Kolikorkrat se je še „Mir“ zagnal vame, vedno debelo pripomni, da sem odvetniški kandidat in koncipient v pisarni dr. Müllerja. Očitno hoče s tem škodovati slov. odvetniku dr. Müllerju s tem, da opozarja na ta način na gotovo pisarno tiste koroške Slovence, ki iščejo pravne pomoči. Vsaka notica nosi pečat grdega kruhoborstva, in s tem je rečeno vse. — V zadnji številki me „Mir“ z ozirom na enako „poslano“, pribečeno v „Narodu“, zopet grdi kot Slovence ter nekako dvomi o mojem slovenskem narodnem mišljenju, za „Miro“ pa so pricapljele zdaj „Freie Stimmen“, ki me pa zopet slikajo kot „verhissenen Slovenen“, s katerim je nevarno občeovati, ter svarijo pred menoj moje „nemške“ prijatelje. In zdaj naj še kdo smatra ljudi, ki pišejo take reči v „Miru“, ali pa tiste, ki pribečujejo privatne pogovore zavite v „Freie Stimmen“, — za resne!?

V Celovcu, 26. maja 1909.

Dr. Jos. C. Oblak.

*) Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor velewa zakon.

Lovske puške

11 vseh sestav, priznana delo prve vrste, z najboljšim strelnim učinkom priporoča 52-20 Prva borovska tovarna orožja

PETER WERNIG

c. in kr. dvorni založnik v Borovljah :: Koroško. Slovenski ceniki brezplačno in poštneine prosto.

Varstvena znamka:
„SIDRO“

Liniment Capsici comp.,

nadomestek za 11

sidrov - pain - expeller

je vobče priznan kot izvrstno, bolečine tolažeče in odvajalno vmetenje pri prehlajenju i. t. d. Dobi se ga v vseh lekarnah za 80 v, K 1-40 in 2 K. Pri nakupu tega povsod priljubljenega domačega zdravila, naj se vzame le izvirne steklenice in skatlje z našo varstveno znamko „sidro“, kajti potem je gotovo, da se je dobil izvirni izdelek.

Dr. Richterja lekarna pri „zlitem levu“

v Pragi

Elizabetna ulica št. 5, nova.

Razpošiljatev vsak dan.

Epilepsija.

Kdor trpi na božjasti, krču in drugih nervoznih boleznih, zahteva naj knjigo o tem. 62-20 Dobi jo zastoj in poštneine prosto v 9 Labudovi lekarni, Frankobrod o. M. (Privil. Schwanen-Apotheke, Frankfurt a. M.)

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu.

Akcijski kapital K 2.000.000.

Denarne vloge obrestujemo po

4 1/2 %

od dne vloge do dneva vzdiga,

✱ Kolodvorska cesta št. 27. ✱

Zamenjava in eskomptuje; izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone. Daje predujme na vrednostne papirje. — Zavaruje srečke proti kurznim izgubi.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške in ženitninske kavicije.

Eskompt in inkasso menic. :: Borzna naročila.

Centrala v Ljubljani. Podružnica v Spljetu.

Turške srečke. Šest žrebanj na leto. Glavni dobiček 300.000 frankov. Na mesečno odplačevanje po K 8— za komad. 1 52—30

Tiske srečke s 4% obrestmi. Dve žrebanj na leto. Glavni dobiček K 180.000. Na mesečno vplačevanje po K 10— za komad.

Prodaja vseh vrst vred papirjev proti gotovini po dnevnem kurzu.